

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din, za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din; za inostranstvo: 210 din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravljanje je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici 23. — Rokopisov ne vračamo. — Račun pri pošti hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak ponedeljek, srede in petek

Ljubljana, sreda 9. junija 1937

Cena posamezni številki din 1'50

Prodiranje tujega kapitala

Nikakor nočemo razširjati kakšne animoznosti proti tujemu kapitalu, ker se le predobro zavedamo, da bomo za napredek našega gospodarstva zaradi pomanjkanja lastnega kapitala še dolgo navezani na sodelovanje tujega kapitala. Na drugi strani pa je prav tako jasno, da mora biti naša ambicija v tem, da vedno bolj zmagujemo vse gospodarske naloge z lastnim kapitalom in da ne gledamo brezbrizno, če tuji kapital vedno bolj prodira v našo deželo. Zlasti pa bi bilo usodno, če bi dopuščali, da se polasča tuji kapital tudi poslov, ki smo jih doslej opravljali sami, da torej zaradi tujega kapitala izgubljajo naši lastni ljudje zaslužek.

Tudi to pa se že danes dogaja. Tako se naša obutvena in tudi že usnjarska industrija obupno težko bori proti prodiranju tujega kapitala. Kmalu ne bo več v državi niti srednjega kraja, v katerem ne bi prodajalnice tega tujega podjetja izrinila domače prodajalnice. Vidimo nadalje, kako se s tujim kapitalom ustanavljajo pri nas veleblagovnice, ki nimajo drugega cilja, kakor da se polasča še onih poslov, ki so jih doslej izvajali naši ljudje. Vidimo nadalje v lesni stroki, da se vpliv tujega kapitala znatno širi in da je vedno večja nevarnost, da bodo morali naši nekdanji samostojni lesni trgovci iskati sebi kruha kot nameščenci velikih tujih lesnih izvoznikov. A tudi v drugih industrijskih panogah moramo opaziti, kako naša domača podjetja vedno teže vzdržujejo konkurenco s tujimi podjetji. Vse to kaže, da se v premožnih primerih ne gre več za sodelovanje tujega kapitala, temveč za zagospodarjevanje tujega kapitala nad našo zemljo.

Na vse zadnje se niti ni čuditi, če je do tega prišlo. Če se tujemu velekapitalu kar mečejo razne ugodnosti, če se naračunost obispa z vsemi mogočimi privilegiji, potem je pač naravno, če te ugodnosti tudi temeljito izkoristijo. V Evropi smo mi pač ena redkih dežel, ki si dovoljuje to širokogrudnost, da dopušča tujemu velekapitalu prosto izkoriščanje najbolj domosnih rudnih bogastev, temveč ga poleg tega nagradja še s posebnimi privilegiji, kakor so jih pred kratkim dobili borski rudniki. Mnenja smo, da se tuji kapitalisti ne bi prav nič pritoževali, če bi za ogromne dobičke, ki jih daje izkoriščanje naših ležišč, imeli prav iste dolžnosti, kakor jih že ima naš domači kapital. Ni treba, da zasluži tuje podjetje kar v enem letu toliko kolikor znaša vsa njegova delniška glavnica, ker bodo tuji kapitalisti zadovoljni, če zaslužijo tudi le četrtino, petino ali šestino tega. Res nismo tako bogati, da bi smeli biti tako darežljivi.

Govori se, da so rudniške investicije silno tvegane in da mi nimamo domačega kapitala, ki bi mogel prevzeti te investicije. Pa mi vse tako res! Predvsem sploh niso znani primeri, da bi se tuji kapital lotil tako tveganih poslov. Iskanje nafte je tuji kapital lepo prepustil nam, dočim se je lotil samo poslov, ki so dali prav zagotovljen uspeh. Bosenski gozdovi, slavonski hrasti, cementne fabrike, bakreni, svinčeni in drugi rudniki, vodne sile, elektrika, samo takšne posle prevzema tuji kapital.

Ni pa niti res, da ne bi imeli mi svojega kapitala. Tega smo imeli mnogo, a smo ga sami ubili! Tisti, ki so zakrivali, da je zastalo poslovanje naših denarnih zavodov, so napravili greh, ki ga ni nikdar mogoče dovolj ostro obsoditi. Prav nobeno nadomestilo ni, če je finančna moč državnih denarnih zavodov zrasla, ker vsa ta moč ne služi narodnemu gospodarstvu, temveč pomeni le udobnost za državno blagajno. Ta pa bi imela od cvetočega narodnega

gospodarstva vse drugačne dohodka, kakor pa jih ima od vseh državnih denarnih zavodov skupaj. Zato mora biti naša prva naloga, da zopet spravimo v tek naš denarni trg, da začne zopet delovati domači kapital, ki je in ostane edino zanesljivo sredstvo proti prodiranju tujega velekapitala. Domači kapital mora prisiliti tujega, da bo tudi pri nas konkurenčen, da se bo tudi v naši državi zadovoljil s primernimi dobički. Saj mu ne bo teh težko doseči, ko pa

mu nudi naša država silno nizke delavske mezde in večinoma tudi zelo krepke zaščitne carine.

Tuji kapital je osvojil v naši državi že pozicije, ki so bile naše in v rokah naših domačih ljudi, njegovo nadaljnje prodiranje bo nujno pomenilo novo osvajanje naših lastnih postojank. Ne gre zato, da smo še naprej brezbrizni za delo tujega kapitala, temveč skrajni čas je, da organiziramo obrambo pred nadaljnjim prodiranjem tujega velekapitala.

Tudi razstava Zveze gospodinj napravlja zelo dober vtis. Prav tako pa tudi vse druge razstave, o katerih pa izpregovorimo prihodnjič kaj več.

Kdor hoče videti kaj lepega, ta naj si ogleda ljubljanski velesejem.

Novost na spomladanski velesejski modni reviji

je ta, da občudovalke modnih kreacij in občudovalce gracioznih manekenov med posameznimi točkami revije zabavajo izvrstni artisti z izbranim velemestnim programom. Tako je variete združen z modno revijo, ki spet prikazuje viške nadarjenosti in dobrega okusa naših slovečih modnih salonov, iznajdljivih modistk, čevljarjev in čevljarin, frizerjev in drugih olepševalcev ženskega sveta. Na modni reviji pa vidimo tudi najfinišne moderno perilo in dražestne kopalne obleke, a krojaški saloni prikazujejo vse, da lahko popolnoma ustrežejo vsakemu gentlemanu. Kar se naše oblačilne stroke tiče, trdimo brez skrbi, da resnično z uspehom tekmujejo z dragim inozemstvom.

Domača industrija umetnega kamna

in marmorja je prinesla popolen preobrat v gradbeno stroko. Preje smo bili pri nabavah umetnega marmorja in raznih plošč za tlak in oblaganje sten navezani na uvoz iz inozemstva, zato so bile cene temu blagu tudi zelo visoke. Danes je vsakemu projektantu omogočeno, da z domačim izdelkom da zgradbi dekorativen izgled in za nizko ceno higienično notranost. Izdelki te industrije so v bogati izbiri razstavljeni na ljubljanskem velesejmu od 5. do 14. junija.

Pravo domačnost in ugodje

zna v stanovanje pričarati edino gospodinja, ki čeni preproge. Zato bo vsem našim gospodinjam in tudi darežljivim gospodom ustrezno na ljubljanskem velesejmu od 5. do 14. junija, kjer preproge razstavlja 15 razstavljalcev. Spet bomo občudovali in primerjali harmonije narodne ornamentike na naših narodnih preprogah, ki jih izdelujejo v Sarajevu, Splitu, Pirutu, Banatu in drugod, na drugi strani bomo pa uživali lepoto pristnih perzijancev, a tudi apartnost preprog z modernim dekorjem. Za veliko razstavo pohištva bodo preproge gotovo najdobrodosejše dopolnile.

Cene se dvigajo

Narodna banka je objavila indeksne številke o gibanju cen za mesec maj. Iz številke se vidi, da so se cene zopet dvignile. V primeri z letom 1926 so se gibale cene tako-le:

| | maj 1937 | april 1937 | 1926 |
|--------------------|----------|------------|------|
| proizvodi: | 1936 | 1937 | 1926 |
| rastlinski | 69,0 | 65,8 | 69,8 |
| živalski in živina | 57,4 | 65,7 | 62,7 |
| mineralni | 81,1 | 87,6 | 87,6 |
| industrijski | 67,9 | 76,6 | 76,6 |
| skupni indeks | 67,0 | 72,3 | 72,6 |
| izvozni predmeti | 60,2 | 68,2 | 68,6 |
| uvozni predmeti | 72,0 | 74,3 | 74,3 |

Razveseljivo je, da se je indeks cen za izvozne predmete povečal, dočim je ostal za uvozne neizpremenjen. Za producente je seveda dvigovanje cen razveseljivo, za one pa, ki si morajo živila kupovati in ki že sedaj komaj shajajo, pa je že vsak rahel dvig cen hud udarec.

Proti brezpravnemu in nezadružnemu delu zadrug

Naredba banske uprave moravske banovine

Kr. banska uprava moravske banovine v Nišu je izdala pod VIII. št. 7980 z dne 15. aprila t. l. naslednjo važno naredbo:

> Kljub veljavnim, že preje izdanim naredbam in navodilom ministrstva za trgovino in industrijo-ter te banske uprave se še vedno opaža, da gospodarske, zlasti pa kmetijske nabavljalne in potrošniške zadruge opravljajo tudi takšne posle ali na takšen način, da spadajo zaradi tega pod določila zakona o obrtih kakor vsi drugi imetniki obratov. To se dogaja, kadar zadruge svoje poslovanje ne spravijo v sklad s pogoji, ki jih je zakonodajalec v § 1. odst. 8. zakona o obrtih izrečno in taksativno navedel in določil. To pomeni, da v vsakem posameznem primeru zadruge, da se neka zadruga ne ravna samo po enem teh predpisov, pa že zaradi tega spada pod zakon o obrtih. V takšnem primeru pa je zadruga dolžna, da izpolni vse zakonske formalnosti, ki veljajo tudi za vse druge imetnike obratov, s katerimi se ona glede obrtno-pravnih predpisov v vsakem oziru izenačuje. To torej pomeni, da mora imeti takšna zadruga za svoje poslovanje predpisano dovoljenje pristojne obrtne oblasti, če ga nima, pa se mora smatrati njeno poslovanje kot brezpravno in zadruga se mora kaznovati po § 399., točka 2., navedenega zakona.

Kot najbolj pogosta kršitev veljavnih zakonskih predpisov po zadržani se pojavlja prodaja blaga iz zadržanih prodajalnic in skladišč tudi nezadružnikom. Če se ugotovi takšna prodaja, je pristojna oblast dolžna, da vedno uporabi citirane kazenske predpise. Kot poseben primer se predvideva opravljanje obrtniških del za nečlane po potrošniških zadržanih, ki imajo sicer pravico, da opravljajo takšne posle, vendar pa samo za člane, in kateri primer je posebej inkriminiran v točki 8. istega paragrafa.

Jasno je, da napravljata takšno poslovanje zadrug, ki se giblje izven mej, določenih v § 1. odst. 3. zakona o obrtih, veliko škodo ne samo gospodarstvenikom — legalnim imetnikom obratov, temveč tudi državi blagajni, pa je zato treba zatirati takšno poslovanje z energičnim izvajanjem navedenih kazenskih določil.

Zato in zaradi zaščite občnih javnih interesov ter v zvezi z naredbo mojega predhodnika pod I/3 št. 4245 z dne 14. marca 1933 ter naredbo ministrstva za trgovino in industrijo pod II. št. 46411/u 33 z dne 5. marca 1934, ki je

bila dostavljena podrejenim oblastem z razpisom I. št. 4633 z dne 14. marca 1934 ter na podlagi § 418. zakona o obrtih in § 42., odst. 1., točka 14., zakona o banski upravi znova

odrejam:

da vse podrejene upravne oblasti prve stopnje po svojih organih najstrože nadzirajo poslovanje gospodarskih zadrug, imajoč pred očmi vse preje navedeno ter da z energično uporabo kazenskih določil zatirajo vsako njihovo brezpravno poslovanje.

Pri tem poslu naj pozovejo oblasti k sodelovanju finančne organe in državne krajevne policijske oblasti, če so te v kraju, ko tudi občinska oblastva in prisilna združenja trgovcev in obrtnikov s svojega območja. V ta namen se bo dostavila vsem omenjenim oblastem in združenjem ta naredba v prepisu.

Izredno dober obisk velesejma

Tudi kupčile dobre

Kar neprestano vlada na velesejmu živahno vrvenje. Vedno novi obiskovalci se prijavljajo iz tujine in iz južnih pokrajin naše države. Poročali smo že o dveh velikih skupinah Primorcev. Prva skupina je štela 370 ljudi, druga pa 400. Posebno razveseljivo je, da je bilo med njimi tudi precej kupcev. V ponedeljek je prišla prva skupina Korošcev, napovedane pa so za sredo in naslednje dni še skupine iz Celovca, Roža in Beljaka. Seveda je med njimi večina izletnikov.

V torek je prišla tudi večja skupina gostov iz južne Srbije. Bili so izredno zadovoljni in napovedali nove obiske svojih rojakov.

V torek je obiskalo velesejem tudi okoli 1000 vojakov.

Posebno velik je na velesejmu obisk šol. Po 10 in tudi več šol obišče samo en dan velesejem. In to je tudi prav, saj ni za šolsko mladino obisk velesejma le koristen, temveč tudi zabaven.

Še posebno razveseljivo pa je, da bo letos kupčijski uspeh velesejma mnogo boljši kot lani. Posebno razstavljalci avtomobilov in motociklov so zadovoljni. Čeprav traja velesejem šele nekaj dni, so nekateri prodali že več voz. Pa to ni niti čudno, kajti tako lepe avtomobilske razstave ko letos ljubljana še ni videla, 40 znamk svetovnih firm na velesejmu, to pač pove dovolj.

Zakon je samo eden in kar velja za moravsko banovino, mora veljati tudi za vse druge banovine. Če more banska uprava moravske banovine strogo izvajati zakon in zatirati brezpravno poslovanje nabavljalnih in konsumnih zadrug, potem imajo isto dolžnost tudi vse druge banovine. In če banska uprava moravske banovine v ta namen kliče k sodelovanju obvezna trgovska in obrtniška združenja, naj store isto tudi vse druge banovinske uprave in brezpravnega poslovanja nabavljalnih in konsumnih zadrug bo hitro konec. Državna blagajna pa bo potem prišla do dohodkov, ki jih sedaj leto za letom zaradi tega brezpravnega poslovanja zadrug izgublja.

Upamo in prepričani smo, da bo vzel bane moravske banovine povzročil enake naredbe tudi v drugih banovinah. Trgovska združenja pa naj poskrbe, da se bodo vse banske uprave na to naredbo opozorile.

Kako gleda tujec na naše ljudi

V Beogradu biva hčerka srbskega izseljenca Nikolića, ki je živel v Ameriki že nad 40 let in si tam pridobil velikansko premoženje. Njegova hčerka pa je naravno čisto ameriško vzgojena in zato sodi tudi naše razmere kot prava Američanka. O svojih vtisih je gospodična Nikolićeva pravila obširno novinarjem. Nekaj teh vtisov naj bo zapisanih tudi v našem listu.

Gdč. Nikolićeva se je silno čudila, da so čez dan beograjske kavarnarne vedno polne. V Ameriki so takrat ljudje na poslu. Še bolj se je čudila, ko je videla, da so že dopoldne razni »podrumci« po Beogradu vedno polni in da ljudje že na vse zgodaj začno piti. Kdaj pa ti ljudje prav za prav delajo? je vpraševala Američanka.

Nikakor tudi ni mogla razumeti, da se prodajajo živila tako neverjetno nehygienično. Prah s ceste leti na jedila, vse je umazano, dočim mora biti v Ameriki vse lepo zavito in vedno snažno. Kaj nihče ne pazi v Jugoslaviji na higieno in čistost, je vpraševala. Tudi ni mogla razumeti, da prav vsak lahko prodaja živila. V Ameriki kupujejo živila le trgovci, ki skrbe, da pridejo ta lepo zavita v njih trgovine, kjer jih dobe ljudje vedno brezhibno čiste in kakor zahtevajo higienski predpisi.

Američanka tudi ni mogla razumeti, da stanujejo ljudje v takšnih luknjah, kakor stanujejo na periferiji Beograda. Zelo se je začudila gospodična Nikolićeva, ko je videla, kako se prodajajo po ulicah sanjske knjige in druge takšne knjige, s katerimi se vara lahkoverni svet.

Zelo močan vtis pa so napravile na Američanko narodne pesmi in lepe narodne nošnje. Gospodična Nikolić je tudi konstatirala, da so pri nas ljudje bolj dobre volje in bolj veseli ko v Ameriki. Več toplote je pri naših ljudeh in to je bilo najbolj prijetno odkritje gdč. Nikolićeve.

Ne bi bilo napačno, če bi se tudi naši višji malo potrudili, da bi se od Američanke grajane napake odpravile.

Potrjevanje faktur za blago, uvoženo po pošti

Bančni in valutni oddelek je izdal dne 26. maja naslednje pojasnilo:

Sklep finančnega ministra št. 54445/VIII z dne 26. novembra 1936 o carinjenju in plačilu poštnih pošiljk iz tujine je bil z raznimi poznejšimi pojasnili in izpremembami izpremenjen tako, da se plačevanje tako prejetih pošiljk ne more izvršiti, če ni faktura za to pošiljko potrjena od uvozne carinarnice, brez ozira, če se mora za to pošiljko plačati carina ali je plačila carine oproščena.

Zato je bančni in valutni oddelek zaprosil oddelek carin, da pritisnejo carinarnice na originalne

Regaška Italina

fakture, ki so priložene pošiljkam iz tujine oz. na fakture, ki jih predlože carinarnicam sami prejemniki pošiljk, vedno svoj pečat in svoj znak, da je blago, na katero se glasi dotična faktura ocarinjeno oz. prosto carine. To je potrebno zato, ker se bo dovolilo plačilo samo za fakture, ki so potrjene od carinarnic, pri katerih je bilo blago uvoženo. — Vse druge omejitve glede sprejema in carinjenja poštnih pošiljk, ki prihajajo iz tujine, so prenehale veljati.

Vsem carinarnicam se nalaga dolžnost, da se pri carinjenju poštnih pošiljk iz tujine natančno ravnajo po teh predpisih.

Država in trgovina

Iz resolucije trgovinskih zbornic

Kakor smo že poročali v petkovi številki, je konferenca trgovinskih zbornic iz vse države koncem svojega zasedanja sprejela o vseh vprašanih dnevnega reda obširno utemeljene resolucije. Prva resolucija je veljala novemu načrtu združnega zakona in nepravilnemu poslovanju nabavljajnih in konsumnih zadrug. To resolucijo smo že v celoti objavili v svoji petkovi številki. Zaradi važnosti resolucij konference bomo polagoma objavili vse resolucije in tako objavljamo danes resolucijo o vplivu države na trgovino. Resolucija se glasi:

Nesporno je, da se vpliv države na trgovinsko poslovanje znatno povečuje in da vedno bolj raste.

Ta vpliv se kaže v znatnem omejevanju načela svobodne trgovine v notranjem prometu in v zunanji trgovini.

Prizadevanja države v zadnjih letih, da izravna plačilno bilanco in da poveča devizno podlago, so zapustila posebno globoke sledove v trgovinski delavnosti ter se v večji meri pri izvozu ko pri uvozu trgovini.

Res je, da poseganje države v trgovinsko poslovanje ni specifičen naš pojav, temveč je to splošen pojav na svetu, vsiljen zaradi novih oblik mednarodne zamenjave blaga.

Zavedajoč se tega, smatrajo trgovinske zbornice vendarle, da so bile dosedanje intervencije države, posredne ali neposredne, v trgovinsko poslovanje zelo pogosto škodljive za razvoj trgovine in trgovinskega reda v deželi, ne da bi prinesle kakšne bistvene koristi našemu narodnemu gospodarstvu.

V tem oziru opozarjajo trgovinske zbornice zlasti na naslednja dejstva:

I. Izdaja in uporaba pravnih predpisov

Nepreglednost pravnih predpisov, njih kompliciranost in številnost, so znatne ovire za trgovinsko poslovanje. Te ovire se še povečujejo zaradi njih nezadostne publicitete, da niti ne govorimo o težkočah, ker izdajajo te predpise razna oblastva iz raznih resorov. To velja zlasti glede carin in davkov.

Uporabljanje zakonskih predpisov silno trpi zaradi nezadostno organiziranih upravnih oblasti, zlasti še zaradi pomanjkanja strokovno usposobljenih obrtno-pravnih referentov pri občnih upravnih oblastvih prve stopnje ter zaradi nezadostnih kreditov za kontrolo banske uprave nad nižjimi upravnimi organi.

Nekatera upravna sodišča so prenatrpana s posli ter se vedno bolj kaže potreba po ustanovitvi novih upravnih sodišč na sedežih apelacijskih sodišč.

II. Proti favoriziranju državnih gospodarskih podjetij

Favoriziranje državnih podjetij na škodo legalne trgovine se mora v vsakem primeru nehati, zlasti s strani državnih gozdnih in rudarskih podjetij. Poudarjamo, da so razpisi, ki jih je v zadnjih letih izdalo finančno ministrstvo o tem vprašanju, znatno škodovali posameznim trgovinskim strokam.

III. Izvozna politika

Privilegirane ustanove, ki so bile ustanovljene za pospeševanje izvoza, niso izpolnile svojih nalog. Namesto da bi pomagale izvoznikom pri njih izvoznih poslih, so se same pojavile v vlogi izvoznika, zavzemajoč že od zasebnih izvoznikov osvojene pozicije ter prepustajoč tem, da opravljajo samo one posle, ki so redno zvezani z velikim rizikom in neznatnim zaslužkom.

Zbornice so mnenja, da je treba zasebni iniciativi vrniti zopet po-

polno svobodo dela, privilegirane izvozne ustanove — v kolikor morajo ostati še nadalje — pa napotiti, da bodo samo pomagali našim trgovcem pri njih izvoznih poslih.

Zbornice naglašajo potrebo, da se jim sporoči višina dosedaj pobiranih preferencialov, ki so bili dovoljeni pri izvozu kmetijskih pridelkov, ker bi se ti smeli uporabljati izključno samo za pospeševanje kmetijstva ter izvoza kmetijskih proizvodov.

Zlasti poudarjamo popolno neurejenost naših trgovinskih zvez z Nemčijo, ki je naš najbolj važen zunanje-trgovinski partner. Popolna nejasnost v poslovanju z Nemčijo izvira zlasti od 1. aprila t. l., kar je v veljavi začasni sporazum o urejanju plačilnega prometa, ki vsebuje neke kontingente po skupinah predmetov. Rezultat tega sporazuma je ogromno znižanje našega izvoza v Nemčijo ter zlasti predmetov, ki jih ne moremo spraviti na trge drugih dežel.

Sklepanje kompenzacijskih poslov z nekaterimi državami zadeva na težkoče zaradi neprimernih določil devizno-političnega značaja. (Glej Združene države Sev. Amerike.) Mnenja smo, da se ne bi smele delati nobene ovire niti stodostotnim kompenzacijskim poslom, v kolikor se s tem omogoča izvoz v države, v katere dosedaj sploh nismo izvažali ali pa bi mogli te predmete izvažati v večji meri.

V zvezi z izdajo uredbe o reorganizaciji Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine zahtevajo zbornice brezpogojno, da se v celoti izvede določilo čl. 3. uredbe o ustanovitvi strokovnih odborov, v katerih morajo biti zastopani tudi delegati gospodarskih organizacij.

Z obžalovanjem morajo zbornice konstatirati, da člen 7 te uredbe predvideva tudi vzdrževanje Zavoda s »prispevki za izravnavanje

trgovskega dobička«, kar more ogroziti sodelovanje izvozne trgovine pri izvoznih poslih sploh, in sicer zaradi možnosti arbitražnega določevanja in odvzemanja vsega dejanskega dobička, dočim se na drugi strani ne predvideva plačilo odškodnine za posle, ki so se končali z izgubo.

Ker se namerava razveljaviti pravilnik o kontroli kmetijskih proizvodov, ki so namenjeni za izvoz, morajo zbornice brezpogojno zahtevati, da se ti pravilniki izdelajo v soglasju z zainteresiranimi zbornicami.

Trgovinske zbornice prosijo, da se vprašanje trgovine z opijem, bombažem in kokoni (zakon o opojnih drogah, uredba o odkupu domačega bombaža, uredba o svilgojstvu) zopet postavijo na dnevni red in rešijo tako, da trgovci ne bodo izključeni vsaj iz notranje trgovine teh predmetov, t. j., da prizad kupuje opij, bombaž in kokone tudi od trgovcev. Takšna rešitev je potrebna zaradi stanja, v katerem so trgovci vardarske banovine, to pa zahtevajo tudi pravičnost in splošni interesi.

Zbornice z zadovoljstvom sprejemajo na znanje razpis g. finančnega ministra št. 12.699 z dne 28. decembra 1936. Čeprav pa je ta razpis izrečno priporočil gospodom banom, da ne obremenjujejo blaga, ki je namenjeno za izvoz, je vendarle primorska banovina ne samo ohranila svoje prejšnje izvozne takse na kamen, sadro in pesek, temveč je uvedla še novo pretirano takso 5 din od tone na boksit, ki je namenjen izvozu.

Zbornice prosijo g. finančnega ministra, da ne dovolj banovinarjem uvažanja novih izvoznih taks in da sedanje takse temeljito revidira, če to zahtevajo interesi našega izvoza, zlasti še zaradi konkurence, ki jo morajo preinagovati naši izvozniki v tujih državah.

BERKEL avtomatske in industrijske tehtnice ter stroji za narezek in gnat

CAFASTA električni mlini za kavo

na LJUBLJANSKEM VELESEJMU v paviljonu G
B. MAGDIČ, Zagreb, Radišina 11

4-5. št. „Trgovskega Tovariša“

ki je ravnokar izšla, objavlja na uvodnem mestu članek g. D. Potočnika o naši plačilni bilanci, kakor jo naveda Zveza narodov na podlagi podatkov našega finančnega ministrstva. Ti podatki niso popolni in se nanašajo samo na l. 1926. do 1929. in na l. 1935. Za l. 1930. in do 1934. pa ni poslalo naše finančno ministrstvo nobenih podatkov. Pridružujemo se mnenju avtorja, da bi moglo finančno ministrstvo vsaj naknadno ta nedostatek popraviti, ker sedaj pač ni več razlogov, ki so prej mogli odsvetovati objavo podatkov. Iz vseh objavljenih podatkov pa je razvidno, da je bila naša plačilna bilanca do l. 1929. aktivna, in sicer še precej visoko, da pa je bila l. 1935. že močno pasivna. Posledica tega je, da smo l. 1929. že izvažali kapital v tujino za nakup naših vrednostnih papirjev, dočim nam sedaj kapitala primanjkuje.

Zelo priporočamo vsem gospodarskim ljudem, da si temeljiti članek g. Potočnika prečitajo. — Prav zanimiv je tudi drugi članek o svetovni konjunkturi in svetovnem gospodarstvu, ki je napisan zlasti na podlagi poročila predsednika mednarodne banke za mednarodna plačila Tripa. Le nekaj ugotovitev iz tega članka bi navedli na tem mestu: Neprijetna posebnost sedanje konjunktura je, da ni pravičnejši zmanjšala brezposelnosti. (Približno tako čutimo tudi v Sloveniji gospodarsko zboljšanje, o katerem

se nam neprestano govori. Morda je res kje zboljšanje, toda v Sloveniji ga ne čutimo. Op. ured.) Poročilo nadalje konstatira, da države premalo pospešujejo izvoz. Članek obravnava nadalje še druge izjave vodilnih evropskih gospodarskih in soc. ljudi. Tako navaja izjavo ravnatelja Mednarodnega urada za delo Butlerja, ki opozarja, da se je izkazalo, da se z znižanjem mezd ne more kriza niti najmanj zmanjšati. — Aktualen je tudi naslednji zanimivi članek o boju držav za kolonije. Z zanimanjem bodo čitatelji brali tudi vse naslednje članke kakor o pok. Rockefellerju, praktične navete našega odličnega sotrudnika g. Zelenika, razpravo o svetovnih surovinah trgih, o jugoslovanskem opiju, o gospodarskem dogovoru med Rimom in Beogradom, o Španiji itd. Vsem tem vsebinsko bogatim ter aktualnim članekom je dodan še bogat listek ter poročilo o seji Trg. društva »Merkur«. Tudi to poročilo naj bi si prečitali vsi trgovci in trgovski pomočniki, da bi se zopet poživilo zanimanje za to prepotrebno društvo.

Znova toplo priporočamo našo gospodarsko revijo »Trgovski tovariš«, ki redno seznanja svoje bralce z vsemi aktualnimi gospodarskimi problemi. Naročnina velja samo 36 din na leto, da ni izgovora, da se kdo ne bi mogel naročiti na to revijo.

Politične vesti

Nemški zunanji minister v. Neurath je prišel z letalom v ponedeljek na zemunsko letališče, kjer ga je pričakoval ministrski predsednik in zunanji minister dr. Stojadinović v spremstvu vojnega ministra gen. Marića. Sprejema se je udeležil tudi nemški poslanik z vsem osebjem poslanstva ter številni drugi tuji diplomati. Tudi nemška kolonija iz Zemuna in Beograda je bila pri sprejemu. Poldne je imel zun. minister Neurath z dr. Stojadinovićem dve uri trajajočo konferenco. Zvečer pa je bil prirejen visokemu gostu na čast banket v gardijskem domu.

Ministra Neuratha je pozdravil z zdravico v srbskem jeziku ministrski predsednik dr. Stojadinović ter med drugim izjavil: V obisku vidi jugoslovanski narod potrilo, da se bodo prijateljski odnosi med Nemčijo in Jugoslavijo še poglobili. Ta želja tudi popolnoma ustreza temeljnemu čustvovanju jugoslovanskega naroda, ki je znan po svoji ljubezni do neodvisnosti kakor po svoji miroljubnosti, po svoji zvestobi do dane besede ko po svoji pripravljenosti za miroljubno sodelovanje z drugimi narodi. Današnji mednarodni položaj je natrpan z nejasnostmi in poln nasprotij. Spričo tega položaja je beograjska vlada složna z vladami prijateljskih držav ter je tudi posebno dragoceno sodelovanje z Nemčijo. Naša želja je, da se naše koristno sodelovanje poglobi, da povečamo zamenjavo gospodarskih in kulturnih dobrin ter da v sodelovanju z drugimi narodi utrdimo mirno sodelovanje narodov. Dviga čašo v čast voditelja Hitlerja ter za napredek nemškega naroda.

Zun. minister Neurath je odgovoril v nemškem jeziku. Njegova želja, da obišče Jugoslavijo, je v skladu s pristrčnimi čustvi, ki jih goji Nemčija in kancelar Hitler do mladega kralja in njegove domovine. Prepričan je, da se bo na podlagi prijateljskih čustev sodelovanje med obema narodoma še poglobilo. Res je, da je mednarodni položaj zelo zapleten, vendar pa ni nobenih problemov med Jugoslavijo in Nemčijo. Zato smo si tudi mogli prijateljsko razložit svojo politiko in svoje stališče. Sodelovanje med Jugoslavijo in Nemčijo je največjega pomena za mednarodni položaj in bo pripomoglo k rešitvi marsikaterega težkega vprašanja. Želi, da bi prijateljstvo med obema državama služilo miru. Napija kralju Petru II., knezu namestniku in vsemu kr. domu.

Uradni komunikacije o Neurathovem obisku in njegovih razgovorih pravi, da so se v teh razgovorih proučila vsa vprašanja, ki zanimajo Nemčijo in Jugoslavijo. Pri tem se je pokazalo enako pojmovanje političnega položaja ter tudi koristi miroljubnega sodelovanja obeh držav. Razgovori so znova utrdili željo in voljo po nadaljevanju dela za splošni mir.

Nemški listi obširno komentirajo potovanje ministra Neuratha ter poudarjajo njegov veliki pomen. Potovanje dokazuje, da so odnosi Nemčije do južnovzhodne Evrope dobri. Poseben pomen pa ima potovanje, ker se istočasno muči v Rimu vojni minister Blomberg.

Istovčasno ko nemški zun. minister v Beograd je prišel predsednik poljske republike Moscicki v Bukarešto. Njegov sprejem je bil zelo slovesen in tudi prisrčen. Veliki politični pomen njegovega obiska se na široko poudarja tako v romunskih ko v poljskih listih. Listi naglašajo, da je potovanje predsednika Moscickega temelj miru, ki veže blok držav od Baltijskega do Črnega morja. Poljski in Romuniji pripada v tem bloku zgodovinska vloga.

Italijanski uradni krogi znova demantirajo vest o vojaški zvezi med Italijo in Nemčijo. Z druge strani pa se poroča, da takšna zveza sploh ni potrebna, ker že političen sporazum med obema državama določa, da se periodično sestane generalna štaba obeh vojsk zaradi skupnega delovanja.

Med Anglijo na eni ter Nemčijo in Italijo na drugi strani se še vedno vodijo pogajanja glede izvajanja pomorske kontrole nad špansko obalo. Nemci bi hoteli doseči, da bi vsaka država imela takoj pravico do represalij, če bi bila napadena le ena njenih ladij. Angleži pa zahtevajo, da nobena država ne sme sama začeti z izvajanjem represalij, temveč se mora vsak incident najprej preiskati od vseh držav, ki sodelujejo pri pomorski kontroli.

Anglija se nadalje trudi, da bi dosegla od Nemčije odpoklic vseh nemških »prostovoljcev« iz Španije. Francose čete so zopet zasedle hrib Lemona, ki obvladuje položaje okoli Bilbae.

Pred živahno gradbeno sezono v Ljubljani

Letos se začne v Ljubljani graditi številne velike hiše.

Iz Mayerjeve hiše na vogalu Wolfove ulice in Marijinega trga so se stranke že izselile in bodo v bližnjih dneh začeli podirati stavbo.

Za gradnjo palače banke »Slavije« na Dukičevem bloku nasproti nebotičnika so priprave gotove. Tudi tu se more računati s skorajšnjim pričetkom gradnje.

Lastnik hotela »Slon« g. Koritnik bo zgradil nov hotel na mestu sedanjega. Novi hotel bo najmodernejši hotel v Jugoslaviji ter bo veljal okoli 20 milijonov din.

Tudi gradnja Bateve palače se bliža svoji realizaciji. Ne bo pa v novi palači poslovala »Ta-Tac«, temveč so določena nadstropja I-IV za pisarne.

Stanje naših kliringov

Po starih terjatvah znaša naš aktivni saldo proti Italiji 47 milijonov lir, po novih terjatvah pa se je naš pasivni saldo povečal od 25,1 na 27,1 milijona lir.

Naše terjatve proti Nemčiji so se znižale na 24,9 milijona mark.

V kliringu s Poljsko so se naše terjatve povečale na 2,8, v kliringu s Turčijo pa na 3,3 milijona din.

Naš kliringški dolg Franciji se je znatno znižal. Dočim smo bili še ob koncu leta 1936. dolžni okoli 40 milijonov frankov, smo sedaj le 7 milijonov frankov. Ker pa je sedaj naš izvoz v Francijo precej močan, se bo najbrže tudi ta saldo kmalu poravnal.

Češkoslovaški dolgujemo sedaj le 114,7 milijona Kč, dočim smo bili še pred enim mesecem dolžni 117,8 milijona Kč.

Konkurzi - poravnave

Razglašen je konkurz o premoženju Frana Kraševca, bivšega lesnega trgovca na Vrhniki. Konkurni sodnik dr. Leitgeb, upravnik mase odvetnik Marolt. Prvi zbor upnikov dne 14. junija ob 9., oglasitveni rok do 30. junija, ugotovitveni narok dne 7. julija ob 9. pri sodišču na Vrhniki.

Nadalje je razglašen konkurz o premoženju Franje Kraševčeve, žene bivšega lesnega trgovca na Vrhniki. Vsi podatki isti kakor v prejšnji objavi.

Odpravljen je konkurz o premoženju posestnice Marije Parth, ker ni pokritja za stroške postopanja. Zavrne se predlog o razglasitvi konkurza o premoženju trgovca

Ivana Dečka v Celju, ker ni kritja za stroške postopanja.

Uvedeno je poravnalno postopanje o premoženju Marije Rožičeve, posestnice in Stari Fužini, p. Sv. Janez ob Boh. jezeru. Poravnalni sodnik Bidovec, poravnalni upravnik dr. Šmajd, odvetnik v Radovljici. Narok za sklepanje poravnave dne 12. julija ob 10. Rok za oglasitev do 5. julija.

Nadalje je uvedeno poravnalno postopanje o premoženju Slavka Remsa, trgovca z mešanim blagom v Radovljici. Poravnalni sodnik Bidovec, poravnalni upravnik odvetnik Krištof. Narok za sklepanje poravnave pri sodišču v Radovljici dne 10. julija ob 9., rok za oglasitev do 5. julija.

Doma in po svetu

Združena opozicija razvija v zadnjem času večjo aktivnost. Tako je za junij napovedana cela vrsta shodov in zborovanj. Vprašanje pa je, če bo ta aktivnost rodila tudi večje uspehe, ker soglasje v glavnih političnih vprašanjih še ni doseženo niti med beograjskimi skupinami Združene opozicije, kaj šele med Združeno opozicijo in Zagrebom.

Iz uredništva dr. Mačkovega »Hrvatskega dnevnika« je izstopilo 8 urednikov, ker so nezadovoljni s postopanjem glavnega urednika.

Notranje ministarstvo obvešča javnost, da bo na podlagi pooblastila finančnega zakona oprostilo plačil vseh pristojbin za podelitev državljanstva le na posebno prošnjo prizadetih oseb. V prošnji morajo te navesti, da so Jugoslovani po rodu in jeziku in da ne plačajo več ko 1000 din neposrednega davka.

V smislu uredbe o reorganizaciji Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine se bodo v kratkem imenovali trgovinski atašeji. Naloga teh atašev je, da so v tesnih stikih z našimi producenti in izvozniki. Nujno bi bilo zelekti, da bi bili imenovani za trgovinske atašeje tudi praktični gospodarski ljudje in ne sami uradniki.

V nedeljo so bile v Sloveniji občinske volitve v 17 občinah. Najmanjša udeležba je bila v Mislinjah, kjer je volilo samo 14,3% volilcev in Orešju, kjer je volilo 38,3%. Največja udeležba pa je bila na Javorju pri Skofji Loki, kjer je volilo 80% volilcev. Večinoma pa je znašala udeležba le nekaj nad 50%. V vseh občinah je dobila večina JRZ.

Velika razstava jugoslovanskih umetnikov se odpre dne 10. junija v Rimu. Razstava bo odprta do 20. junija.

Italijanski industrialci bodo obiskali Zagreb okoli 10. t. m. Okoli 20. t. m. pridejo tudi v Ljubljano, da se pouče o stanju slovenske industrije.

V kratkem se ustanovi več rednih letalskih zvez med Italijo in Jugoslavijo. Ena teh prog bo vezala Beograd z Rimom čez Jadransko morje, druga pa bo šla iz

Milana v Trst ter nato v Zader, Split, Dubrovnik, Krif in Atene.

Sarajevska občina je odkupila od vakufa 2 bivši muslimanski pokopališči za 12 milijonov dinarjev.

Kongres jugoslovanskih cionistov je bil v nedeljo v Zagrebu. Predsednik cionistov dr. Licht je poročal o stanju Židov pri nas in v drugih državah. Priznal je, da je položaj za Žide v Jugoslaviji ugoden. To potrjujejo tudi številke o izseljevanju Židov v Palestino. S pomočjo palestinskega urada jugoslovanskih Židov se je izselilo iz naše države v Palestino 1. 1935. 246 Židov, lani pa 135. Večinoma pa so bili to Židje, ki so pribežali iz Nemčije. Iz Jugoslavije se je izselilo le malo Židov. Zakaj tudi?

Za vrhovnega zdravnika Suzora je bil imenovan dr. Nikola Mrvoš.

Ljubljanski nebotičnik daje Pok. zavodu letno le 1,45% obresti.

Evangeljski pastor Niemmler je v neki berlinski cerkvi govoril o položaju protestantske cerkve v Nemčiji. Dejal je, da je le 20% vernikov zapustilo cerkev in se priključilo novi nemški cerkvi. Nato je odločno nastopil proti mnenju, da bi se morale Hitlerjeve besede ceniti tako kot Božje. Končno je pozval vernike, da molijo za 30 nemških pastorev, ki so bili pregnani od nemške vlade s svojih službenih mest.

Francoski levičarski listi pišejo v zadnjem času precej ostro proti Nemčiji. Tako piše »Populaire«, da Nemčija izliva Ameriko, vodi boj proti Vatikanu, obenem pa dela na podaljšanju vojne v Španiji.

Nemška nacionalna organizacija za obrambo proti plinskim napadom šteje že 12 milijonov članov. Kakor je izjavil Göring, mora vsak Nemec imeti svojo plinsko masko.

22 katoliških škofov Nemčije je podpisalo izjavo kot odgovor na znani govor propagandnega ministra Goebbelsa. V tej izjavi poudarjajo škofje, da je od 25.634 duhovnikov in redovnikov v Nemčiji obtoženih zaradi nenravnostnih dejanj samo 58, to je en četrto odstotek.

Listi objavljajo senzacionalna poročila o vedno novih aretacijah sovjetskih generalov. Baje bo aretirani tudi general Blücher, vrhovni komandant sovjetske vojske na Daljnem vzhodu. Stalina stražijo baje mongolski polki.

Štirje raziskovalci sovjetske ekspedicije na severni tečaj bodo na tečaju, to je na ledeni plošči, pre-

zimiti. Ugotovili so, da je tisoč metrov pod tečajem tok tople vode.

Anglija je pristala na to, da se ustanovi v Palestini samostojna država, ki bi tudi vstopila v Zvezo narodov. Glavno mesto države bi bila Hajfa. Jeruzalem pa bi postal svobodno mesto kakor Gdansk.

Med Baski je povzročila vest o grozni smrti gen. Mole veliko zadoščenje. Baski trde, da je bil gen. Mola tisti, ki je dal razrušiti sveto mesto Baskov Guernico, da je on hotel z lakoto ukrotiti Basko in da je bil on tisti, ki je grozil, da bo iztrebil ves narod Baskov, če se ne pokore Francu. Baski so prepričani, da bo sedaj obramba Bilbaa mnogo lažja.

Reuter poroča iz Jeruzalema, da je prišlo ob priliki procesije do velikih protiangelskih demonstracij. Demonstranti so nosili arabske, italijanske in vatikanske zastave, na katerih je bilo napisano: Kristus, reši nas nevarnega britanskega imperializma! — Med demonstrante so se delili letaki, v katerih se pozivajo dijaki, da ne študirajo več na angleških univerzah, temveč naj študirajo na italijanskih, ker tudi italijanska vlada plača dijakom skoraj vse stroške za bivanje na univerzi.

Imenitne sode izdelujejo naši sodarski mojstri, tako imenitne, da so si osvojili vse najboljše jugoslovanske vinarje in trgovce z vinom. Med vinogradniki in kletarji gre namreč glas, da v slovenskem sodu menda tudi najhujša brozga dozori v najzlahtnejšo kapljico. Take čudodelne sode pridejo z vseh strani države občudovani na spomladanski ljubljanski velesojem, kjer najslovitejši mojstri svoje vzorne izdelke spet razstavljajo od 5. do 14. junija.

Nesreče, zločini in samomorji. Samo od sobote do ponedeljka so se zgodile v mali Sloveniji te nesreče in zločini. Notar Schmidinger je povozil biciklista, ki je tik pred avtomobilom nenadoma svignil na drugo stran ceste. Kolesar je bil ubit. Čudno je, da ni več takšnih nesreč, ker je znano, da je velik del kolesarjev v Sloveniji brez vsake cestne discipline. — Pri rimskih toplicah je skočil pod tovorni avto prevoznik Baldasin iz Celja. Vzrok samomora slabe gmotne razmere. — V Gor. Bistrici je

nastal med fanti naborniki pretep. Posledica: Eden ubit, ubijalec pa tako težko ranjen (20 zabodljivcev!), da bo najbrže ranam podlegel. — V planinah se je smrtno ponesrečil 24letni Josip Pirtovšek, sin pekovega mojstra v Dragogradu. — Primorski izseljenec Česna je obstrlel svoje dekle, nato pa se v policijskem zaporu v Ljubljani obesil. — Se hujši zločin se je pripetil na Dolenjskem. V bližini Novega mesta je kmečki fant s koso prerezal svojemu dekletu vrat, nato pobegnil in skočil v neki tolmun, kjer je utonil. — Konja sta se splašala hlapcu Curicu v bližini Maribora, da je padel z voza in obležal mrtev s prebito lobanjo. — V Zagrebu pa je tramvaj povozil neko Slovenko. 9. ali celo 10 smrtnih nesreč v majhni Sloveniji samo en dan. Morda le ne bi bil greh, če bi naši odgovorni ljudje tudi tem žalostnim pojavom in dogodkom posvetili več pozornosti.

Štev. 5434/37.

Nabava

Državni rudnik Velenje razpisuje na dan 23. junija 1937 neposredno pismeno pogodbo za dobavo 25 odlitkov za pregrejevalec vode. Ostali pogoji pri podpisani.

Direkcija drž. rudnika Velenje, dne 7. junija 1937.

Štev. 5435/37.

Nabava

Državni rudnik Velenje razpisuje na dan 23. junija 1937 neposredno pismeno pogodbo za dobavo 4 komadov rezkanih zobatih koles za Seltnerjev drobilec. Ostali pogoji pri podpisani.

Direkcija drž. rudnika Velenje, dne 7. junija 1937.

Radio Ljubljana

Četrek, 10. junija. 12.00: Plesi (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Radijski orkester — 14.00: Vreme, borza — 19.00: Čas, vreme, poročila, obvestila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Zabavni kotiček — 20.00: Smetana: Scherzo iz triumfalne simfonije (ork. praške rad. postaje) plošče — 20.10: Slovensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič) — 20.30: Orgelski koncert (Jurij Arbatsky) — 21.15: Pisan spored (radijski orkester) — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.15: Prenos z velesojma.

Petek, dne 11. junija. 11.00: Solška ura: Po našem morju (g. Ludvik Zoržut) — 12.00: Po naših logih in gajih (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, spored, obvestila — 13.15: Plošče — 14.00: Vreme, borza — 19.00: Čas, vreme, poročila, obvestila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Zanimivosti — 20.00: Smetana: Prodana nevesta, uvert. (plošče) — 20.10: Zenska ura: Polnovredna hrana in zdravje (g. Štefanija Grudnova) — 20.30: Zdravice in napitnice, Sodeluje pevski kvartet, harmonika in klara — 21.15: VI. koncert Ljubljanskega godalnega kvarteta — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored — 22.30: Angleške plošče.

Zefir, popelin, touring

za moške stajce izborne kakovosti in v najnovejših vzorcih priporočila

ROBERT GOLI,

specijalna zaloga platna, belega in različnih barv

LJUBLJANA, Seidenburgova 3

POZOR!

Trgovci in industrialci!

Elektro-instalacije, prazne čune, renoviranje in razpačevanje popravila v mestu in na delih izvršuje z imenom **HAVLIČEK** edino le

HAVLIČEK FRAN

Sv. Petra cesta št. 5

elektrotehnično podjetje

Telefon št. 34-21



KRUPP

Svetovni Krupp Diesel Krupp Junkers-Diesel in Krupp-benzinski tovorni avtomobili od 2 do 10 ton, ter avtobusi. — Ime Krupp je garancija — 1811-1936 — 125 letnica obstoja

GLAVNO ZASTOPSTVO

O. ŽUŽEK

LJUBLJANA TAVČARJEVA 11



STROBEL

specialni šivalni stroji za:

KROJACE za pikiranje

KRZNARJE za šivanje

kakor tudi za pikiranje krzna

na **LJUBLJANSKEM VELESEJMU** paviljon G

B. Magdić

Zagreb, Radišina 11



Otroški vozički, majhni avtomobili, bicikli, trikotniki, šivalni stroji, pregrejevalci.

Po zelo nizki ceni Ceniki franke!

„TRIBUNA“ F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovska cesta 4.

Podružnica: Mašinska, Aleksandrova cesta 26.

Stavbeni material

izolacije vseh vrst, heraklit, keramika, mavec, **Salonit-cevi, strehe itd.**

najugodnejše

MATERIAL trg. dr. z o. z., **LJUBLJANA**

Telefon 27-16 Tyrševa c. 36c

Stanovanjske in trgovske hiše, industrijske zgradbe in adaptacije projektira in izvršuje najsolidnejše stara in renomirana tvrdka

IVAN BRICELJ

poobl. graditelj

LJUBLJANA Slomškova ulica št. 19

KLISEJE

vseh vrst po fotografijah, all risbah

izvršuje najsolidnejše **klisarna**

ST. DEU

LJUBLJANA

DALMATINOVA 13

Perzijske in turške preproge

prodaja po zelo nizkih cenah tvrdka

ORIENT-KARPET

na **VELESEJMU**, Paviljon F št. 119/23

Obiščite nas!